

Pepa fakamatala

Vakai'í (assessments) mo e ngaahi makatu'unga ki he vahevahé (allocation settings)

Fetalanoa'aki mo e komiunitií - 10 'o Fepueli ki he 24 'o Ma'asi 2025

January 2025

Ko 'emau taumu'á ke langa ha sisitemi ki hono tokonia 'a e faingata'a'ia fakaesinó 'a ia 'e lava ai 'a e kakai faingata'a'ia fakaesino kotoa pē 'o ma'u atu ha ngaahi sēvesi mo e tokoni 'oku tuha mo taau, potupotu tatau (consistent) mo 'ata ki tu'a (transparent).

'Oku fakafekau'aki 'a e pepa fakamatala ko 'ení ki he Fokotu'u (Recommendation) 5 – Fakafo'ou 'o e ngaahi founa vakai'í (updating) ki he fakamuimui tahá mo e ngaahi makatu'unga ki he vahevahé – meí he 2024 [Independent Review of Disability Support Services](#) (DSS).

'E tokoni ho'o fakakaukau 'e 'omaí ke fakahoko ai 'e he Pule'angá ha ngaahi faitu'utu'uni ke fokotu'u ma'u 'aki 'a e ngaahi sēvesi tokoni ki he faingata'ia fakaesinó kimu'a ke toe fakakaukau'i hono hoko atu 'o ha ngāue lahi ange ke fakamālohi'i ange 'a e ngaahi tokoni ko iá ki he kaha'ú.

Ko e hā 'oku fiema'u ai e liliú

'Oku mau 'ilo'i 'oku 'ikai ke fa'a tuha mo taau pe potupotu tatau ma'u pē 'a e tu'unga 'o e tokoní, pea ko e tokoni 'oku 'oatú 'oku 'ikai fa'a hoko ia koe me'a 'oku fiema'ú.

'Oku 'ikai ke fa'a toutou toe vakai'í pe vakai'í fo'ou 'a e ngaahi tokoní ki he tu'unga 'oku fiema'u ki aí pea 'i he taimi 'e ní'hi 'oku 'ikai fa'a faka'auliliki ia 'o hangē ko e tu'unga 'oku totonu ke 'i aí.

Ko e me'a 'oku mau fiema'u ke a'usiá

'Oku mau fiema'u ke fakapapau'i 'oku fakahoko tatau hono vakai'í 'o e ngaahi fiema'u 'a e kakai faingata'a'ia fakaesinó pea toe tuha mo taau foki 'a e ngaahi faitu'utu'uni fekau'aki mo e tokoni 'oku 'oatú.

'Oku mau fiema'u ke fakalelei'i 'a e ngaahi me'angāue 'oku lolotonga ngāue'aki ki hono vakai'i 'o e ngaahi fiema'u 'a e kakaí pea mo lelei ange foki 'a e ngaahi faitu'utu'uni 'oku fakahoko fekau'aki mo e ngaahi tokoni kiate kinautolú.

Ko e konga ko 'eni 'o e fetalanoa'akí 'oku fekau'aki pē mo e ngaahi vakai'i 'oku fakahokó fakafou 'i he Needs Assessment Service Co-ordination (NASC). 'Oku 'ikai kau ki ai 'a e ngaahi vakai'i fekau'aki mo e Enabling Good Lives (EGL).

'Omai ha'ó lau

'Oku fiema'u ke mau fanongo meiate koe fekau'aki mo e founga ke fakamahino ange ai 'e he NASCs 'enua ngaahi founga ngāue ki he vakai'í mo e vahevahé.

'Oku kau 'i he fetalanoa'akí ha ngaahi fehu'i fekau'aki mo hono:

- fakapapau'i 'oku fakahoko tatau ma'u pē 'a e ngāue ki hono fakahoko 'o e vakai'í
- fakalelei'i 'o e founga 'oku fakakau ai 'e he me'angāue ki hono vakai'í 'a e ngaahi tūkunga kehekehe 'oku hoko 'i he faingata'a'ia fakaesinó
- vakai'í 'o e ngaahi fiema'u 'a e fāmilí/kāingá mo e kau tauhí
- fakapapau'i 'oku hokohoko hono feau 'e he ngaahi sēvesi mo e tokoni 'oku ma'u atu 'e ha tokotaha 'a 'ene ngaahi fiema'ú
- tokoni'i 'o e kakaí ke nau ma'u atu 'a e tokoni 'oku 'ikai ke ala ma'u atu 'i he DSS.

Founga ke kau mai aí

- A'u tonu ki ha fakataha'anga.
- Kau atu ki ha fakataha 'i he 'initaneti.
- Fa'u mo fakahū mai ha fakakaukau – 'aki ha faitohi pe vitiō.
- Fakafonu ha kí'i savea nounou (ko e founga vave taha eni ke 'omai ai ho'ó laú).

'E tokoni hano lau 'a e Pepa kakato ki he Fetalanoa'akí (pe pepa fakamā'opo'opó) kimu'a ke kau mai.

Ma'u atu ha fakamatala lahi ange

'Oku ma'u atu 'a e fakamatala lahi ange, kau ai 'a e Pepa ki he Fetalanoa'akí, 'i he 'emau uepisaití: www.disabilitysupport.govt.nz/consultation.